

درس اول:	جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر.....	۸
درس دوم:	روش مطالعه در جغرافیا.....	۱۴
درس سوم:	موقعیت جغرافیا ایران.....	۱۹
درس چهارم:	ناهمواری‌های ایران.....	۲۴
درس پنجم:	آب و هوای ایران.....	۳۲
درس ششم:	منابع آب ایران.....	۴۱
درس هفتم:	ویژگی‌های جمعیت ایران.....	۴۷
درس هشتم:	تقسیمات کشوری ایران.....	۵۲
درس نهم:	سکونت‌گاه‌های شهری و روستایی.....	۵۵
درس دهم:	توان‌های اقتصادی.....	۶۰

۶۷	درس اول: معنا و مفهوم ناحیه
۷۱	درس دوم: انسان و ناحیه
۷۶	درس سوم: نواحی آب و هوایی
۸۴	درس چهارم: ناهمواری‌ها و اشکال زمین
۹۳	درس پنجم: نواحی زیستی
۹۹	درس ششم: نواحی فرهنگی
۱۰۵	درس هفتم: نواحی اقتصادی (کشاورزی و صنعتی)
۱۱۲	درس هشتم: نواحی اقتصادی (تجارت و اقتصاد جهانی)
۱۱۸	درس نهم: معنا و مفهوم ناحیه سیاسی
۱۲۲	درس دهم: کشور، یک ناحیه سیاسی
۱۲۹	درس یازدهم: ژئوپلیتیک
۱۳۶	آزمون جامع ۱
۱۳۷	آزمون جامع ۲
۱۳۸	آزمون جامع ۳
۱۳۹	آزمون جامع ۴
۱۴۰	پاسخنامه

درس هفتم

ویژگی‌های جمعیت ایران

با توجه به نقشه پراکندگی جمعیت در ایران می‌توان گفت، جمعیت در همه مناطق به طور یکسان پراکنده نشده است. بعضی مناطق پرجمعیت‌تر و بعضی کم‌جمعیت‌تر هستند و گاه برخی مناطق خالی از جمعیت است.

پراکندگی جمعیت

عوامل متعددی در پراکندگی جمعیت تأثیرگذار است. جغرافی‌دانان معتقدند نقشه پراکندگی جمعیت، پیوسته در حال تغییر است. آنان عوامل طبیعی و انسانی را در این موضوع مورد توجه قرار می‌دهند و اعتقاد دارند در دهه‌های اخیر، نقش انسان به عنوان عامل تأثیرگذار در پراکندگی جمعیت، افزایش چشمگیری داشته است. از جمله عوامل طبیعی مؤثر بر پراکندگی جمعیت عبارت است از:

- 📍 ناهمواری‌ها
- 📍 رودهای دائمی یا موقت
- 📍 معادن
- 📍 منابع نفت و گاز
- 📍 خاک

از جمله عوامل انسانی مؤثر بر پراکندگی جمعیت عبارت است از:

- 📍 حمل و نقل و ارتباطات
- 📍 سرمایه و فناوری
- 📍 سرمایه‌گذاری دولت‌ها
- 📍 پیشینه و سابقه تاریخی

رشد جمعیت

طبق آخرین سرشماری نفوس و مسکن در سال ۱۳۹۵، جمعیت ایران ۷۹۹۲۶۲۷۰ نفر بوده و این روند رو به افزایش است. یکی از مباحث مهم جمعیت، بررسی میزان افزایش یا کاهش جمعیت هر کشور است.

رشد طبیعی جمعیت

برای بررسی افزایش یا کاهش جمعیت، متخصصان، رشد طبیعی جمعیت را اندازه‌گیری می‌کنند که در هر کشور این میزان متفاوت است؛ یعنی میزان مرگ و میر و مولید را در یک سال مشخص از هم کم و بر تعداد کل جمعیت تقسیم و سپس آن را به درصد بیان می‌کنند.

$$\text{رشد طبیعی جمعیت} = \frac{\text{میزان مرگ و میر} - \text{میزان مولید}}{\text{کل جمعیت}} \times 100$$

مثال: اگر میزان مولید ایران در سال ۱۳۹۵ حدود ۱۲۵۰۰۰۰ نفر و مرگ و میر آن ۳۷۰۰۰۰ نفر باشد، میزان رشد طبیعی ایران چند درصد است؟

$$\frac{1250000 - 370000}{79926270} \times 100 = 1.1\%$$

رشد مطلق جمعیت

علاوه بر زاد و ولد و مرگ و میر، عامل مهاجرت نیز بر رشد جمعیت کشورها مؤثر است. مولید و مرگ و میر، رشد طبیعی جمعیت را نشان می‌دهد و اگر عامل مهاجرت را نیز به آن اضافه یا از آن کم کنیم، رشد مطلق جمعیت به دست می‌آید.

$$\text{رشد مطلق جمعیت} = \frac{\text{تعداد مهاجران} \pm (\text{میزان مرگ و میر} - \text{میزان مولید})}{\text{کل جمعیت}} \times 100$$

اگر با توجه به آمار سال ۱۳۹۵، میزان مهاجرت از ایران ۲۰۰۰۰۰۰ نفر و میزان ورود مهاجران به ایران ۱۵۰۰۰۰۰ نفر بوده باشد، رشد مطلق جمعیت در ایران چقدر بوده است؟

$$\frac{(1250000 - 370000) - 500000}{79926270} \times 100 = 0.4\%$$

دو برابر شدن جمعیت

معمولاً برنامه‌ریزان برای برنامه‌ریزی‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی، آموزشی و فرهنگی به آینده‌نگری جمعیتی نیاز دارند. قانون ۷۰٪، زمان دو برابر شدن جمعیت هر کشور را نشان می‌دهد و کمک می‌کند برای آینده پیش‌بینی‌های لازم انجام شود. برای محاسبه دو برابر شدن جمعیت، لازم است از نرخ رشد جمعیت اطلاع داشته باشیم.

$$\text{نرخ رشد جمعیت} = \frac{Y\%}{\text{مدت زمان دو برابر شدن جمعیت}}$$

با توجه به نرخ رشد جمعیت در ایران در سال ۱۳۹۵، می‌توان مدت زمان دو برابر شدن جمعیت را این‌گونه محاسبه کرد: $\frac{7\%}{1\%} = 63$

ساختمان جمعیت

در گذشته، آمار جمعیت نقش مهمی در تصمیم‌گیری‌های برنامه‌ریزان داشت اما امروزه برای برنامه‌ریزی دقیق علاوه بر تعداد جمعیت، اطلاعات دیگری چون ساختمان یا ترکیب جمعیت از اهمیت خاصی برخوردار است.

ساختمان جمعیت ویژگی‌های قابل اندازه‌گیری جمعیت از جمله: وضعیت سنی و جنسی جمعیت را مورد بررسی قرار می‌دهد. جمعیت کره زمین از لحاظ نسبت جنسی جز در زمان‌های خاص، تفاوت چندانی نداشته است اما نسبت سنی در طول زمان دچار تغییر می‌شود.

اهمیت و کاربرد هرم سنی

اهمیت: در هر کشوری، هرم سنی به برنامه‌ریزان کمک می‌کند که با ساختمان سنی جمعیت آن کشور آشنا شوند و از آن برای برنامه‌ریزی استفاده کنند.

کاربرد: تحقق برنامه‌های تأمین اجتماعی - بهبود وضعیت سالمندان - ارتقاء سطح سلامت جامعه - تأمین شغل برای حال و آینده - ایجاد فرصت‌های تحصیلی، تفریحی و رفاهی برای جوانان - امنیت ملی - جلوگیری از پیری جمعیتی

گروه‌های سنی

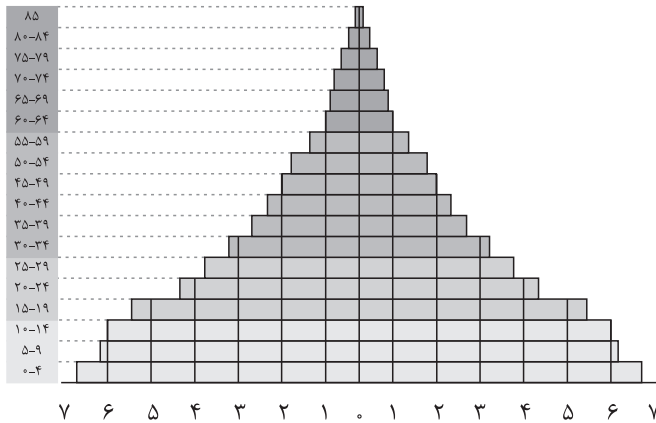
متخصصان به دلیل اهمیت نسبت سنی، جمعیت را به گروه‌های مختلفی دسته‌بندی می‌کنند. مرکز آمار ایران در سال ۱۳۹۵، چهار گروه عمده سنی را مشخص کرده است:

۱- تولد تا ۱۴ سالگی: کودکان و نوجوانان

۲- ۱۵ تا ۲۹ سالگی: جوانان

۳- ۳۰ تا ۵۹ سالگی: بزرگسالان

۴- ۶۰ تا بالای ۸۵ سالگی: سالمندان

سیاست‌های جمعیتی

در دهه‌های اخیر، عوامل متعددی باعث کاهش میزان مرگ و میر و افزایش سریع جمعیت شده است. از جمله: گسترش بهداشت و واکسیناسیون، لوله‌کشی و بهبود آب آشامیدنی، رونق صادرات نفت و واردات مواد غذایی سیاست‌های کاهش جمعیت، سبب شد در سال ۱۳۹۵، ایران با کاهش رشد جمعیت مواجه شود که این کاهش در آینده مشکلاتی برای کشور ایجاد می‌کند.

مشکلاتی که به دنبال سیاست کاهش جمعیت ایجاد می‌شود عبارت است از:

برهم خوردن تعادل جمعیتی (سن و جنس)، کاهش نیروی فعال، تضعیف نیروی دفاعی کشور

در صورت ادامه سیاست کنترل جمعیت در ابعاد شدید، جمعیت کشور به تدریج دچار پیری می‌شود.

نباید سیاست کنترل جمعیت به گونه‌ای باشد که هرم سنی به سمت سالمندی و کهنسالی حرکت کند؛ زیرا مانع اصلی بر سر راه توسعه اقتصادی خواهد بود.

مهاجرت

مهاجرت عبارت است از: جابه‌جایی بین دو واحد جغرافیایی یا به عبارتی: ترک یک سرزمین و اسکان در سرزمین دیگر.

مهاجرت از عوامل مهم در تغییرات جمعیت به شمار می‌رود. با پیشرفت فناوری و وسایل حمل و نقل، حرکت و جابه‌جایی نسبت به گذشته افزایش یافته است.

مهاجرت می‌تواند اختیاری یا اجباری باشد و نیز می‌تواند داخلی یا خارجی باشد. متخصصان از ابتدای قرن بیستم تا به حال، مهاجرت را در سه شکل بیان کرده‌اند:

۱- مهاجرت روستاییان به شهر که باعث جذب نیروی انسانی جوان از روستا به شهر می‌شود و در اقتصاد کشور با از دست دادن نیروی کار روستا و افزایش جمعیت فعال اقتصادی شهر، خود را نشان می‌دهد. (مهاجرت داخلی) از مهم‌ترین مهاجرت‌های ایران در دهه‌های اخیر است.

۲- مهاجرت‌های گروهی که بر اساس تصمیم‌های سیاسی انجام می‌شود.

۳- به مهاجرت‌هایی که افراد از یک کشور به کشور دیگر جابه‌جا می‌شوند، مهاجرت خارجی می‌گویند. (اختیاری و یا اجباری)

اثرات مهاجرت

مهاجرت به هر صورتی که باشد بر مکان مبدأ و مقصد، یعنی برای کشور مهاجر فرست (کشوری که افراد از آن خارج می‌شوند) و مهاجرپذیر (کشوری که افراد به آن وارد می‌شوند)، تغییرات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و محیط زیستی را به همراه دارد. تغییرات به وجود آمده بر ترکیب سنی و جنسی، قیمت زمین و مسکن، اشتغال، امکانات و تجهیزات و فرهنگ و زبان، قابل مشاهده است. مثال: مهاجرت بی‌رویه به برخی از شهرهای ایران، سبب افزایش جمعیت و گسترش مناطق حاشیه در آن‌ها شده است. اعضای یک خانواده با هم به دنیا نمی‌آیند و جز در سوانح، با هم از دنیا نمی‌روند. ولی اغلب در مهاجرت، اعضای خانوارها و در برخی موارد چندین خانواده یا کلیه ساکنین یک محل یا منطقه، به دلیل عوامل مشترک، جابه‌جا می‌شوند. به همین دلیل، مهاجرت در بحث تغییرات جمعیت، اهمیت زیادی دارد.

برخی عوامل طبیعی و انسانی مهاجرت در ایران

- ۱. مهاجرت آریایی‌ها از شمال دریای خزر به سمت جنوب [ایران] به دلیل سرما و از دست دادن چراگاه‌ها.
- ۲. فرستادن تعدادی از قبایل کرد به مرزهای شمال شرقی توسط شاه عباس.
- ۳. مهاجرت تعداد زیادی از روستاییان به شهرهای بزرگ بعد از اصلاحات ارضی در دهه ۴۰. به دلیل نداشتن زمین و مشکلات اقتصادی.
- ۴. مهاجرت سیستانی‌ها به سرزمین گرگان به دلیل بی‌توجهی به بند تاریخی هیرمند و در نتیجه خشک شدن منابع آب منطقه سیستان.

جغرافیا دهم

درس ۷

سوالات چهارگزینه‌ای

۲۵۶. طبق نقشه پراکندگی جمعیت ایران، کدام قسمت دارای بیشترین پراکندگی جمعیت است؟ دلیل آن چیست؟

- ۱. شمال شرق، بارش فراوان، مناطق جنگلی
- ۲. جنوب غرب، بارش سیل‌آسا، مناطق جلگه
- ۳. شرق و جنوب شرقی، بارش کم، مناطق گرم و خشک
- ۴. شرق، بارش کم، مناطق خشک

۲۵۷. در باب عوامل طبیعی و چگونگی تأثیر گذاری، تمام گزینه‌ها درست است به غیر از

- ۱. ناهمواری‌ها. در مناطق کوهستانی به دلیل شیب موجود، امکان اسکان و ساختن سکونت‌گاه وجود ندارد.
- ۲. رودهای دائمی و موقت. وجود رود، باعث می‌شود که امکان زیست برای انسان موجود باشد.
- ۳. معادن نفت و گاز. وجود منابع معدنی امکانی فراهم می‌کند تا زیست انسان ممکن شود.
- ۴. حمل و نقل و ارتباطات. راه‌های صعب‌العبور به دلیل موانع طبیعی، باعث کم شدن جمعیت در یک منطقه می‌شود.

۲۵۸. متخصصان برای دست‌یابی به میزان افزایش و کاهش جمعیت، جمعیت را اندازه‌گیری می‌کنند.

- ۱. رشد مطلق
- ۲. نرخ رشد
- ۳. رشد طبیعی
- ۴. میزان مولید و مرگ و میر

۲۵۹. نحوه اندازه‌گیری رشد طبیعی جمعیت کدام است؟

- ۱. میزان مولید و مرگ و میر را در یک سال مشخص از هم کم، و بر تعداد کل جمعیت تقسیم، و سپس آن‌را به درصد بیان می‌کنند.
- ۲. میزان مولید و مرگ و میر را در یک سال مشخص با هم جمع، و بر تعداد کل جمعیت تقسیم، و سپس آن‌را به درصد بیان می‌کنند.
- ۳. میزان مولید و مرگ و میر را در یک سال مشخص با هم جمع، و به افراد بالای ۱۵ سال تقسیم، و سپس آن‌را به درصد بیان می‌کنند.
- ۴. میزان مولید و مرگ و میر را در یک سال مشخص از هم کم، و بر تعداد کل جمعیت بالای ۱۵ سال تقسیم، و سپس آن‌را به درصد بیان می‌کنند.

۲۶۰. طبق گزارش بانک جهانی در سال ۲۰۱۵، کدام کشورها بیشترین و کمترین رشد طبیعی جمعیت را داشته‌اند؟ (به ترتیب):

- ۱. مصر - سوئد
- ۲. سوئد - آرژانتین
- ۳. لبنان - فنلاند
- ۴. کویت - آنگولا

۲۶۱. برنامه‌ریزان به چه منظور به رشد طبیعی جمعیت احتیاج دارند؟

- ۱. محاسبه رشد مطلق
- ۲. برنامه‌ریزی‌های مختلف
- ۳. مشخص کردن میزان مولید و مرگ و میر
- ۴. برنامه‌ریزی برای میزان زادآوری در آینده

۲۶۲. اطلاع از میزان پایه محاسبه فرمول دو برابر شدن جمعیت است.

- ۱. مهاجرت
- ۲. مرگ و میر
- ۳. مولید
- ۴. رشد جمعیت

۲۶۳. جمعیت کره زمین از لحاظ جز در زمان‌های خاص، تفاوت چندانی ندارد.

- ۱. نسبت سنی
- ۲. نسبت جنسی
- ۳. مهاجرت
- ۴. مولید و مرگ و میر

۲۶۴. در سال ۱۳۹۵، کدام گروه سنی بیشترین و کمترین میزان جمعیت را داشته است؟

- ۱. بزرگسالان - سالمندان
- ۲. جوانان - سالمندان
- ۳. بزرگسالان - کودکان
- ۴. جوانان - کودکان

۲۶۵. تمام گزینه‌ها در چند سال اخیر باعث افزایش جمعیت شده است، به جز

- ۱. گسترش بهداشت و واکسیناسیون
- ۲. رونق صادرات نفت و واردات مواد غذایی
- ۳. لوله‌کشی و بهبود آب آشامیدنی
- ۴. تفکر فرزند بیشتر و زندگی بهتر

۲۶۶. طبق جدول متوسط رشد سالیانه، بیشترین و کمترین جمعیت ایران در سال‌های ۵۵ تا ۸۵، مربوط به کدام سال‌ها است؟ چرا؟ (به ترتیب):

- ۱. ۱۳۶۵: به علت جنگ و تشویق سیاست‌های تشویقی برای مولید بیشتر و مهاجرت پناهندگان افغانی. - سال ۱۳۷۵: به علت اعمال سیاست‌های کنترل برای کاهش جمعیت.
- ۲. ۱۳۵۵: به علت وقوع انقلاب اسلامی و مهاجرت عده کثیری از مردم و نیاز به تشویق سیاست‌های حمایتی. - ۱۳۷۵: به علت اعمال سیاست‌های کنترل برای کاهش جمعیت.
- ۳. ۱۳۶۵: به علت جنگ و تشویق سیاست‌های تشویقی برای مولید بیشتر و مهاجرت پناهندگان افغانی. - ۱۳۸۵: به علت اعمال سیاست‌های کنترل برای کاهش جمعیت.
- ۴. ۱۳۵۵: به علت وقوع انقلاب اسلامی و مهاجرت عده کثیری از مردم و نیاز به تشویق سیاست‌های حمایتی. - ۱۳۶۵: جنگ تحمیلی و مهاجرت عده کثیری از مردم.

۲۷۸. نکته قابل توجه در مهاجرت چیست؟

- ۱ افزایش قیمت مسکن و زمین ۲ مهاجرت کل اعضای خانواده با هم ۳ گسترش مناطق حاشیه‌ای ۴ تغییر ترکیب جنسی و سنی

۲۷۹. کدام عامل باعث مهاجرت مردم سیستان شد؟ به کجا مهاجرت کردند؟

- ۱ خشک شدن منابع آب منطقه سیستان، که ناشی از بی‌توجهی به بند تاریخی هلیل رود بود. - گلستان
 ۲ طوفان‌های ۱۲۰ روزه - گلستان
 ۳ خشک شدن منابع آب منطقه سیستان، که ناشی از بی‌توجهی به بند تاریخی هیرمند بود. - گرگان
 ۴ طوفان‌های ۱۲۰ روزه - گرگان

۲۸۰. تمام گزینه‌ها درباره مهاجرت‌های تاریخی ایران درست است، به‌جز.....

- ۱ آریایی‌ها از شمال دریای خزر به علت سرما و از دست دادن چراگاه‌ها، به سمت جنوب دریای خزر (ایران)، مهاجرت کردند.
 ۲ شاه عباس برای حفظ مرزهای شمالی ایران، تعدادی از قبایل گرد را که به رزم‌آوری و سلحشوری مشهور بودند، به نواحی شمال‌غربی کشور فرستاد.
 ۳ پس از اصلاحات ارضی در دهه ۴۰، تعداد زیادی از روستاییان، به علت نداشتن زمین و مشکلات اقتصادی، به شهرهای بزرگ مهاجرت کردند.
 ۴ خشک شدن منابع آب منطقه سیستان، که ناشی از بی‌توجهی به بند تاریخی هیرمند بود، باعث مهاجرت سیستانی‌ها به سرزمین گرگان شد.

۲۸۱. مهاجرت اجباری و اختیاری در آبادان، در چه سال‌هایی اتفاق افتاد؟

- ۱ ۱۳۱۷ - ۱۳۴۲ - ۱۳۹۲ ۲ ۱۳۲۹ - ۱۳۴۰ - ۱۳۶۹ ۳ ۱۳۱۷ - ۱۳۴۲ - ۱۳۹۴ ۴ ۱۳۲۹ - ۱۳۴۰ - ۱۳۹۲

بچه‌ها در کتاب دهم شما سه فرمول مهم وجود دارد. برای تسلط بر این سه مسئله، لازم است به خوبی آن را تمرین کنید. ما برای هر کدام از این مسائل، برای شما چند تمرین قرار داده‌ایم و در نهایت نیز سؤالی تحلیلی. پس با این مسئله‌ها، قدم‌به‌قدم پیش بروید تا به این سه فرمول، تسلط پیدا کنید:

۲۸۲. ۷ میلیون نفر جمعیت دارد. سالانه، ۳۰۰۰ نفر به دنیا می‌آیند و ۲۵۰۰ نفر می‌میرند. در این کشور نرخ رشد طبیعی چند درصد است؟

- ۱ ۰/۰۰۷ ۲ ۰/۰۷ ۳ ۷ ۴ ۰/۰۰۷

۲۸۳. در کشوری با جمعیت ۳ میلیون نفر، میانگین مرگ و میر و تولد، ۵۰۰ نفر است. در این کشور نرخ رشد طبیعی چند درصد است؟

- ۱ ۰/۱۶۶ ۲ ۰/۱۶ ۳ ۰/۱۶۶ ۴ ۱/۶

۲۸۴. رشد طبیعی جمعیت در کشوری که ۴ میلیون نفر جمعیت دارد، ۲ درصد است. میانگین مرگ و میر و تولد در این کشور، چند نفر است؟

- ۱ ۸ هزار نفر ۲ ۸۰ هزار نفر ۳ ۸۰ نفر ۴ ۸۰۰ هزار نفر

۲۸۵. جمعیت کشوری که دارای نرخ رشد ۳ درصدی است، با میانگین مرگ و میر و تولد ۶۰۰۰ نفر در سال، چقدر است؟

- ۱ ۲۰ هزار نفر ۲ ۲۰۰ هزار نفر ۳ ۲ هزار نفر ۴ ۲ میلیون نفر

۲۸۶. در یکی از شهرهای لهستان، زلزله‌ای به بزرگی ۶ ریشتر زمین را لرزاند. بر اساس سرشماری انجام شده، ۷ هزار نفر زنده مانده‌اند. میزان مولید در کل یک سال ۲۰۰ بوده است. شهرداری برای اطلاع از میزان مرگ و میر از مرکز آمار، نرخ رشد طبیعی را جویا شد که مرکز آمار این نرخ را، ۱/۰ اعلام کرد. به طور میانگین در این زلزله، چند نفر کشته شده‌اند؟

- ۱ ۲۰۷ ۲ ۲۰۲ ۳ ۲۰۰ ۴ ۱۹۳

۲۸۷. در کشوری، میانگین مرگ و میر و موالید، ۷۰۰۰ نفر است. اگر این کشور جمعیتی با ۳ میلیون نفر داشته باشد و سالانه، ۱۰۰۰ نفر از کشور خارج شوند و ۱۰ نفر نیز به این کشور مهاجرت کنند، نرخ رشد مطلق این کشور، چند درصد است؟

- ۱ ۲ ۲ ۴ ۳ ۰/۲ ۴ ۰/۴

۲۸۸. در کشوری با رشد جمعیت دو درصد که ۴ میلیون جمعیت دارد، سالانه ۲۰۰۰۰ نفر به این کشور مهاجرت می‌کنند و ۲۰ نفر نیز، از این کشور مهاجرت می‌کنند. رشد مطلق جمعیت چند درصد است؟

- ۱ ۰/۲۵ ۲ ۲۵ ۳ ۲/۵ ۴ ۲/۰۵

۲۸۹. در کشوری با رشد مطلق جمعیت ۳٪ و با جمعیت ۴ میلیون نفر، اگر میانگین مرگ و میر و موالید ۱۰۰۰۰ نفر باشد، میانگین مهاجرت‌پذیری و مهاجرت‌فرستی این کشور، چند نفر است؟

- ۱ ۲ هزار نفر ۲ ۲۰ هزار نفر ۳ ۲۰۰ هزار نفر ۴ ۲۰۰ نفر

۲۹۰. در کشوری با رشد طبیعی جمعیت ۳/۵ درصد و با جمعیت ۶ میلیون نفر، سالانه به‌صورت میانگین، ۲۰۰۰۰ نفر از کشور خارج و به آن وارد می‌شوند. رشد مطلق این کشور، ۴ درصد است. میانگین مرگ و میر و موالید چند نفر است؟

- ۱ ۲۱۵۰۰۰ ۲ ۲۱۵۰۰۰۰ ۳ ۲۱۵۰۰ ۴ ۲۱۵۰

۲۹۱. در طول چند سال، کشوری با جمعیت ۵ میلیون نفر و میانگین مرگ و میر و موالید ۳۰۰۰ نفر و میانگین مهاجرت ۴۰۰۰ نفر، جمعیت دو برابر می‌شود؟

- ۱ ۰/۱۴ ۲ ۱/۴ ۳ ۰/۱۴ ۴ ۱۴

۲۹۲. در کشوری با رشد طبیعی جمعیت ۳ درصدی و میانگین موالید و مرگ و میر ۳۰۰ نفر و میانگین مهاجرت ۴۰ نفر در سال، در صدد برنامه‌ریزی طولانی مدت برای کشور خود هستند. آن‌ها در این راه، به سؤالات زیر برخوردند:

۱) اختلاف رشد مطلق و رشد طبیعی کشور چند درصد است؟

۲) چند سال طول می‌کشد تا جمعیت این کشور دو برابر شود؟

- ۱ ۰/۳۴ - ۲۱ سال ۲ ۳/۳ - ۲۵ سال ۳ ۳/۴ - ۲۰ سال ۴ ۰/۳۴ - ۲۵ سال

۲۹۳. در سال ۲۰۱۵ نرخ رشد جمعیت کشوری ۲ درصد بوده است. در چه سالی جمعیت این کشور ۲ برابر خواهد شد؟ (مرغه اول المپاد ۹۷)

- ۱ ۲۰۲۰ ۲ ۲۰۵۰ ۳ ۲۰۲۵ ۴ ۲۰۴۰

۲۹۴. اطلاعات آماری جمعیت در یک کشور فرضی درگیر جنگ بدین گونه است: (مرغه اول المپاد ۹۷)

- در سال ۲۰۱۸ میزان جمعیت ده میلیون نفر

- میزان مرگ و میر ۵۰۰۰۰ نفر در یکسال

کدام گزینه درصد رشد مطلق جمعیت را نشان می‌دهد؟

- ۱ +۲ ۲ -۲ ۳ +۱ ۴ -۱

درس چهارم

ناهمواری‌ها و اشکال زمین

در درس‌های گذشته دانستیم که یکی از عوامل ایجاد نواحی مختلف بر روی کره زمین، شکل و نوع ناهمواری‌ها و چهره و اشکال زمین است.

« سنگ‌کره

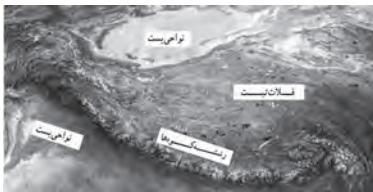
- ناهمواری‌ها بر روی سنگ‌کره (لیتوسفر) ایجاد شده است، یعنی؛ یکی از چهار محیطی که سیاره زمین را تشکیل می‌دهد.
- سنگ‌کره، بخش خارجی زمین است که:
- حالت جامد دارد.
- از سنگ و خاک تشکیل شده است.
- شامل قاره‌ها و کف و بستر دریاها و اقیانوس‌ها است.
- حدود ۷۱٪ آن را آب‌ها فراگرفته‌اند و خشکی‌ها فقط ۲۹٪ پوسته‌اش را تشکیل می‌دهند.

« انواع ناهمواری‌ها

ناهمواری‌ها و اشکال مختلف ایجاد شده روی پوسته زمین، متفاوتند و هر یک، ناحیه ویژه و متمایزی را پیرامون خود ایجاد کرده‌اند. چهار ناهمواری اصلی و عمده سطح زمین عبارت‌اند از:

۱. فلات:

سرزمین‌های مرتفع و نسبتاً همواری که در کوهستان‌ها محصور بوده و کناره‌های آن‌ها با شیب تند به نواحی پست متصل می‌شود. برخی فلات‌ها وسیع و برخی کم وسعت‌اند.

۲. کوه:

ناهمواری برجسته و مرتفعی است که معمولاً دامنه‌های تند و قله برجسته دارد. مجموعه‌ای از کوه‌ها که به شکل نواری در کنار هم قرار گرفته‌اند، رشته‌کوه را به وجود می‌آورند؛ مانند، رشته‌کوه‌های عظیم هیمالیا، آندها، راکي، آلپ، البرز و زاگرس.

۳. تپه:

نسبت به کوه‌ها ارتفاع کم‌تری دارند، اما از نواحی پیرامون خود بلندترند.

۴. دشت:

سرزمین‌هایی پست و نسبتاً هموار که در میان کوه‌ها یا در کنار سواحل و یا میان فلات‌ها و کف دره‌ها قرار گرفته‌اند و از مهم‌ترین اشکال زمین هستند که با وسعت‌های مختلف، در همه قاره‌ها وجود دارند. آن‌ها بیش از یک سوم سطح زمین را پوشانده‌اند و نواحی عمده سکونت، زندگی و فعالیت انسان‌ها را تشکیل می‌دهند.

فلات‌ها و کوه‌ها هر دو مرتفع‌اند اما:

- کوه دارای قله است و هرچه به سمت نوک آن می‌رویم، باریک‌تر می‌شود.
- فلات مرتفع و نسبتاً مسطح است.

ارتفاع کوه‌ها و تپه‌ها و سایر عوارض سطح زمین را نسبت به سطح دریا (سطح متوسط آب‌های آزاد) محاسبه می‌کنند. ارتفاع کوه‌ها بیشتر از ۶۰۰ متر (حدود ۲۰۰ پا) و تپه‌ها کمتر از ۶۰۰ متر و در برخی منابع، ارتفاع تپه‌ها ۲۰۰ تا ۳۰۰ متر در نظر گرفته شده است.

« دلایل ایجاد اشکال مختلف و تغییر شکل ناهمواری‌ها

دو گروه از عوامل وجود دارند که بر پیدایش و تغییر شکل ناهمواری‌ها و در نتیجه، تغییر شکل چهره زمین طی میلیون‌ها سال، اثر گذاشته‌اند:

بر اساس نظریه زمین‌ساخت ورقه‌ای یا صفحه‌ای (تکتونیک صفحه‌ای)، زمین به قطعات بزرگی تقسیم شده که شامل ورقه‌هایی (پوسته و گوشته فوقانی) است که روی بخش خمیری شکل گشته، به آرامی حرکت می‌کنند و از هم دور یا به هم نزدیک می‌شوند، به هم برخورد می‌کنند و یا در امتداد هم می‌لغزند.

۱- عوامل درونی

- ۱- ایجاد چین‌خوردگی‌ها
- ۲- رشته‌کوه‌ها
- ۳- شکست‌ها (گسل‌ها)
- ۴- پیدایش کوه‌های آتشفشانی

نتایج حرکت این ورقه‌ها عبارت است از:

۲- عوامل بیرونی

تحت تأثیر دو عامل قرار دارد:

هوازدگی: فرایندی است که طی آن، سنگ‌ها خرد، متلاشی و تجزیه می‌شوند.

فرسایش: جدا شدن ذرات سنگ و خاک از بستر خود و جابه‌جایی آن‌ها توسط عوامل مختلف چون، آب و باد.

هوازدگی و فرسایش همراه با یکدیگر موجب تغییر چهره زمین می‌شوند.

عوامل بیرونی: هوازدگی

هوازدگی فرایندی است که طی آن سنگ‌ها خرد، متلاشی و تجزیه می‌شوند. سرعت هوازدگی در سنگ‌ها متفاوت بوده و به عواملی چون جنس سنگ‌ها، نوع آب و هوا و زمان بستگی دارد. مثلاً: سنگ‌های گرانیتی از سنگ‌های مرمرین یا کلسیتی مقاوم‌تر هستند و آب و هوای گرم و مرطوب، سرعت و شدت هوازدگی را افزایش می‌دهد.

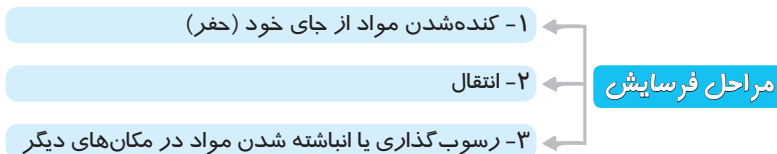
انواع هوازدگی ●●●

سه نوع هوازدگی وجود دارد:

نوع هوازدگی	هوازدگی فیزیکی	هوازدگی شیمیایی	هوازدگی زیستی
ویژگی	سنگ‌ها به قطعات کوچک‌تر خرد می‌شوند. تغییری در ترکیب شیمیایی سنگ‌ها به وجود نمی‌آید.	ساختمان‌کانی‌ها و ترکیب شیمیایی سنگ‌ها نیز، تغییر می‌کند.	هم می‌تواند موجب تغییر فیزیکی شود و هم تغییر شیمیایی.
علل تأثیرگذار	اختلاف دما و گرم و سرد شدن سنگ‌ها و یا انبساط و انقباض آن‌ها در هنگام روز و شب و زمستان و تابستان و یا یخ‌زدن آب در شکاف سنگ‌ها و مواردی از این قبیل.	اکسیژن و رطوبت از عوامل مهم هوازدگی شیمیایی هستند. مثلاً اکسیژن هوا، موجب اکسید شدن برخی کانی‌ها مثل، آهن می‌شود. یا گازهایی مانند دی‌اکسید نیتروژن و دی‌اکسید گوگرد هوا، می‌توانند به اسید تبدیل شوند و باران اسیدی تولید کنند که موجب تغییرات شیمیایی در سنگ‌ها می‌شود.	فعالیت‌های موجودات زنده، یعنی گیاهان و جانوران می‌تواند موجب تغییرات فیزیکی و شیمیایی در سنگ‌ها شود. تغییر فیزیکی مثل خرد شدن سنگ‌ها توسط ریشه درختان یا ایجاد حفره‌های زیرزمینی توسط جانداران حفار، مانند موش‌ها و موربانه‌ها. تغییر شیمیایی مثل تغییر سنگ‌ها در اثر اسیدهایی که گیاهان در حال پوسیدگی تولید می‌کنند یا باکتری‌های تجزیه‌کننده یا تنفس گیاهان.

عوامل بیرونی: فرسایش

فرسایش، جدا شدن ذرات سنگ و خاک از بستر خود و جابه‌جایی آن‌ها توسط عوامل مختلف چون، آب و باد است و چند مرحله دارد:

عوامل فرسایش ●●●

عواملی که موجب فرسایش می‌شود، عبارت است از:

☞ **آب جاری:** این عامل به دو صورت باعث فرسایش می‌شود:

۱. رودها ذرات کوچک و بزرگ را از بستر و کناره‌های خود جدا می‌کنند و به مکان‌های دیگر انتقال می‌دهند. این مواد در جاهایی که سرعت رود کم می‌شود، روی هم انباشته می‌شوند.

۲. بر اثر **طغیان رودها و وقوع سیلاب‌ها** نیز، حجم عظیمی از رسوبات، جابه‌جا و در زمین‌های پیرامون پخش می‌شود.

☞ **یخچال:** یخچال‌ها توده‌های بزرگ یخ هستند که بر اثر انباشته و فشرده شدن برف طی هزاران سال، در نواحی قطبی یا بسیار سرد به وجود آمده‌اند و بر اثر نیروی جاذبه، به آرامی از نواحی بلند به سمت نواحی پست‌تر حرکت می‌کنند. یخچال‌ها، در مسیر خود سنگ‌ها را از جا می‌کنند و با خود می‌برند.

☞ **باد:** باد به ویژه در بیابان‌ها، موادی چون خاک و ماسه و شن را از زمین می‌کند و تا مسافت‌های دور می‌برد. بادها، ذرات ماسه را به سطوح مختلف سنگ‌ها می‌کوبند و آن‌ها را می‌سایند.

☞ **امواج دریا:** نواحی ساحلی به طور دائم در معرض سایش امواج دریا قرار دارند. جریان‌های دریایی اقیانوس‌ها نیز، رسوبات را با خود حمل و در مکان‌های مختلف رسوب‌گذاری می‌کنند.

☞ **انسان:** فعالیت‌های انسان در بهره‌برداری از محیط طبیعی، موجب تغییر پوسته زمین و کندن و حمل و جابه‌جایی سنگ‌ها و خاک‌ها در مکان‌های مختلف می‌شود؛ برای مثال، حفر معدن و تونل، ایجاد جاده‌ها، ساختن سدها و منحرف کردن مسیر رودها، شخم‌زدن زمین و از بین بردن پوشش گیاهی، تغییرات زیادی در پوسته زمین ایجاد می‌کنند.

ساحل یا کرانه، منطقه تماس خشکی و دریا است.

سواحل را می‌توان به دو نوع کلی تقسیم کرد:

۱- سواحل پست و ماسه‌ای

۲- سواحل صخره‌ای

سواحل صخره‌ای طی سالیان دراز، ممکن است بر اثر فرسایش به سواحل پست تبدیل شوند.

فرسایش طبیعی در سواحل

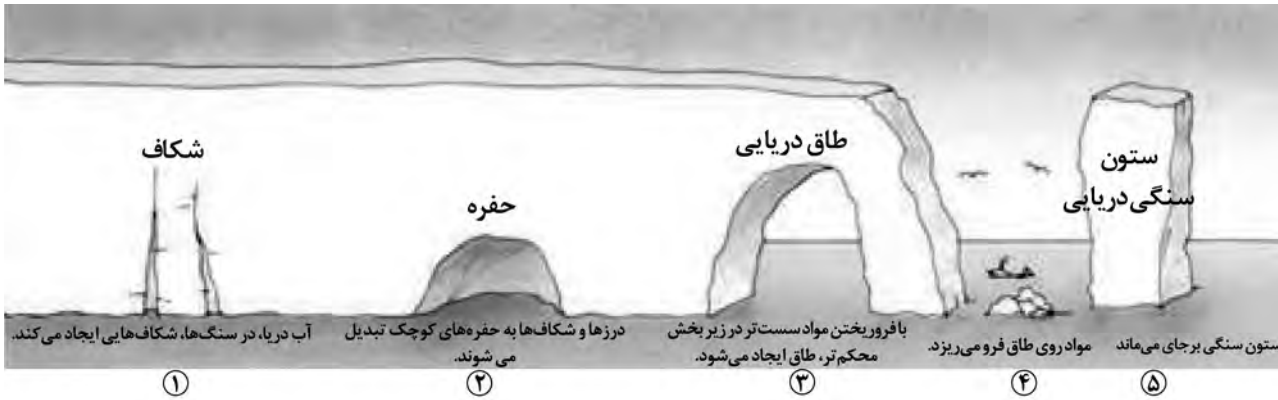
مناطق ساحلی به طور مداوم، تحت تأثیر امواج دریا، جزر و مد و باد قرار می‌گیرند.

تأثیر عوامل فرسایش در سواحل، به صورت زیر است:

- بادهایی که بر سطح اقیانوس‌ها و دریاها می‌وزند، امواج را به وجود می‌آورند که نیروی آن به‌ویژه زمانی که دریا توفانی باشد، زیاد است.
- انحلال سنگ‌های آهکی سواحل در آب دریا و نفوذ آب به شکاف‌ها و درزهای این نوع سنگ‌ها، موجب فرسایش می‌شوند و اشکال خاصی را در سواحل پدید می‌آورند.

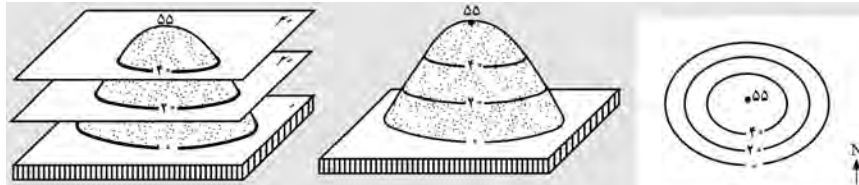
سنگ‌های دریایی	اشکال فرسایش کاوشی در سواحل صخره‌ای (ناشی از حفر مواد)
غارها	
طاق‌های دریایی	
آب‌سنگ‌ها و جزایر مرجانی	اشکال فرسایشی تراکمی (ناشی از رسوب‌گذاری مواد)
باتلاق‌ها	
زبانۀ یا دماغۀ ماسه‌ای	

اشکال فرسایش در سواحل

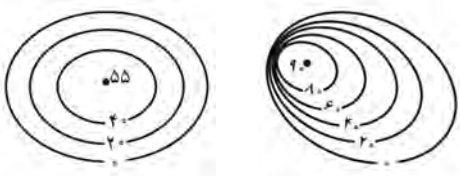
مهارت‌های جغرافیایی:

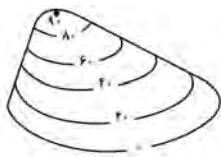
- نقشه توپوگرافی نقشه‌ای است که در آن پستی و بلندی‌های زمین و میزان ارتفاع آنها نمایش داده می‌شود.
- منحنی میزان خطی است که خطوطی که نقاطی را که ارتفاع یکسان دارند به یکدیگر وصل می‌کند. فاصله اعداد روی منحنی میزان‌های یک نقشه نشان دهنده اختلاف ارتفاع یک منحنی با قبلی است.

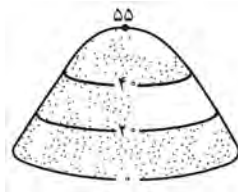
با استفاده از منحنی میزان یک نقشه علاوه بر برجستگی‌ها می‌توان فرورفتگی،

دره، نوع و میزان شیب و پرتگاه را تشخیص داد.

(شکل ب)

(شکل الف)

در نقشه توپوگرافی، در جاهایی که منحنی‌های میزان از یکدیگر فاصله دارند. شیب زمین ملایم است و در جاهایی که منحنی‌های میزان خیلی بهم نزدیک می‌شوند شیب زمین تند است. (شکل الف)
 مناس شدن منحنی میزان روی نقشه نشانه پرتگاه است. (شکل ب)
 در نقشه توپوگرافی فاصله‌ای که برای نمایش اختلاف ارتفاع در نظر گرفته می‌شود در تمام نقشه یکسان است.

جغرافیا یازدهم

درس ۴

سوالات چهارگزینه‌ای

۵۱۳. فرسایش خاک، در کدام یک شدت دارد؟
 ۱) چراگاه ۲) جنگل ۳) زمین کشاورزی ۴) بیابان
۵۱۴. باران‌های اسیدی در اثر ترکیب و با اکسیژن و بخار آب موجود در هوا ایجاد می‌شود.
 ۱) دی‌اکسید کربن و دی‌اکسید گوگرد ۲) دی‌اکسید گوگرد و دی‌اکسید نیتروژن
 ۳) دی‌اکسید کربن و دی‌اکسید نیتروژن ۴) دی‌اکسید گوگرد و متان
۵۱۵. چه شرایطی باعث می‌شود سواحل صخره‌ای با گذشت زمان، به سواحل پست تبدیل شود؟
 ۱) فرسایش ۲) جریان‌های دریایی طولی ۳) یخچال‌های طبیعی ۴) جزر و مد
۵۱۶. کدام گزینه از عوامل تغییر سواحل محسوب می‌شود؟
 ۱) رسوب‌گذاری ۲) مرجان‌ها ۳) امواج ۴) جریان‌های دریایی طولی (سراسری - ۸۹)
۵۱۷. کدام مورد، تحت تأثیر باد بر سطح آب اقیانوس‌ها و دریاها به وجود می‌آید؟
 ۱) امواج ۲) مرجان‌ها ۳) دریاوار ۴) تپه‌های ماسه‌ای ساحلی
۵۱۸. ستون‌های سنگی دریایی، نتیجه کدام عمل هستند؟
 ۱) فرسایش ۲) فعالیت آتشفشانی زیردریایی ۳) طوفان سهمگین با امواج بلند ۴) تأثیر انحلالی آب دریا بر سنگ‌های آهکی (سراسری خارج از کشور - ۸۷)
۵۱۹. کدام گزینه، فرآیند فرسایشی تراکمی محسوب می‌شود؟
 ۱) ستون‌های سنگی دریایی ۲) دریاوارها ۳) جزایر مرجانی ۴) غارها (آزاد - ۸۹)
۵۲۰. کدام مورد از اشکال تراکمی سواحل است؟
 ۱) ستون‌های سنگی دریایی ۲) غارها و صخره‌ها ۳) دماغه‌های ماسه‌ای ساحلی ۴) دریاوارها
۵۲۱. برای آگاهی از شکل دقیق کوهستان فوجی، از کدام مورد استفاده می‌شود؟
 ۱) نقشه کوچک مقیاس ۲) نقشه ناهمواری‌ها ۳) نقشه پهنه‌بندی ۴) نقشه توپوگرافی
۵۲۲. در یک نقشه توپوگرافی برای ترسیم «منحنی میزان» و «فاصله خطوط میزان»، به ترتیب، کدام مورد در نظر گرفته می‌شود؟
 ۱) ارتفاع یکسان - اختلاف ارتفاع یکسان ۲) اختلاف ارتفاع یکسان - ارتفاع یکسان
 ۳) ارتفاع متفاوت - اختلاف ارتفاع متفاوت ۴) اختلاف ارتفاع متفاوت - ارتفاع متفاوت
۵۲۳. برای تعیین ارتفاع خطوط میزان، کدام یک مبنای محاسبه قرار داده می‌شود؟
 ۱) اختلاف نقاط مرتفع و نقاط پست ناهمواری ۲) فاصله خطوط میزان
 ۳) پایین‌ترین میزان سطح خشکی ۴) سطح آب‌های آزاد
۵۲۴. کدام عبارت درباره خطوط میزان، درست است؟
 ۱) ارتفاع خطوط منحنی میزان در نقاط مختلف یکسان است.
 ۲) منحنی میزان، نقاط موجود در ارتفاعات متفاوت را به هم وصل می‌کند.
 ۳) سطح آب‌های زیرزمینی، مبنای محاسبه تعیین ارتفاع خطوط میزان قرار می‌گیرد.
 ۴) خطوط میزان، برشی از سطح زمین است که در یک امتداد مشخص و ثابت ترسیم می‌شود.
۵۲۵. مراحل فرسایش، به ترتیب، کدام است؟
 ۱) تخریب - رسوب‌گذاری - حمل - تخریب ۲) حمل - تخریب - رسوب‌گذاری - حمل
 ۳) رسوب‌گذاری - حمل - تخریب - رسوب‌گذاری ۴) تخریب - حمل - رسوب‌گذاری - حمل
۵۲۶. کدام گزینه درباره هوازگی درست است؟
 ۱) فرآیندی طبیعی است و در سه مرحله، موجب تغییر شکل و ارتفاع کوهستان‌ها می‌شود.
 ۲) عبارت است از تأثیر جو بر سنگ‌ها و تبدیل آن‌ها به قطعات کوچک‌تر.
 ۳) عبارت است از تماس مستقیم جو با سنگ‌های پوسته زمین.
 ۴) شیمیایی در اثر ترکیب اکسیژن و رطوبت هوا ایجاد می‌شود.
۵۲۷. نوع هوازگی غالب، به ترتیب در «بیابان‌های دور از دریا» و «کوهستان‌ها»، کدام است؟
 ۱) فیزیکی - شیمیایی ۲) شیمیایی - فیزیکی ۳) شیمیایی - شیمیایی ۴) فیزیکی - فیزیکی و شیمیایی
۵۲۸. «گچ» و «آهک»، به ترتیب، به چه شکل توسط آب‌های روان حمل می‌شوند؟
 ۱) معلق - معلق ۲) محلول - معلق ۳) معلق - محلول ۴) محلول - محلول

آزمون جامع ۱۴

۹۱۶. با توجه به اثرگذاری ناهمواری‌ها در استقرار و توسعه شهرهای ایران، به ترتیب «بیشترین» و «کمترین» تعداد شهرهای ایران در کدام یک از «ناهمواری‌ها» قرار دارد؟

- ۱ نواحی جلگه‌ای - نواحی دشتی ۲ نواحی جلگه‌ای - نواحی پايكوهی ۳ نواحی دشتی - نواحی کوهستانی ۴ نواحی پايكوهی - نواحی کوهستانی (سراسری ۹۷)

۹۱۷. کدام عبارت، «سرعت فرسایش خاک» در چراگاه، زمین کشاورزی، جنگل و زمین بایر را به درستی مقایسه می‌کند؟

- ۱ جنگل، کمتر از زمین کشاورزی و بیشتر از چراگاه است. ۲ زمین کشاورزی، بیشتر از چراگاه و کمتر از جنگل است. ۳ زمین بایر، کمتر از چراگاه و بیشتر از زمین کشاورزی است. ۴ چراگاه، بیشتر از زمین کشاورزی و کمتر از زمین بایر است. (سراسری ۹۷)

۹۱۸. کدام مورد، وضعیت هوای «کلان‌شهرها» را در «فصل زمستان» نشان می‌دهد؟

- ۱ هوای سرد و سنگین در مجاورت زمین ساکن می‌شود. ۲ هوای مجاور سطح زمین، گرم‌تر از لایه‌های بالایی است. ۳ با افزایش ارتفاع از سطح زمین، دمای هوا کاهش می‌یابد. ۴ دمای هوا در بخش مرکزی شهر، با تابش خورشید افزایش می‌یابد. (سراسری ۹۷)

۹۱۹. کدام کشور خلیج فارس بیشترین میزان تولید نفت را دارد؟

- ۱ عراق ۲ ایران ۳ عربستان ۴ کویت

۹۲۰. با توجه به انواع و علل مهاجرت‌های بین‌المللی، کدام مورد درست است؟

- ۱ پناهنده شدن مسلمانان میانمار به بنگلادش ← فشارهای سیاسی و بلایای طبیعی ۲ مهاجرت روستاییان به شهر در زمان اصلاحات ارضی ← نداشتن زمین و مشکلات اقتصادی ۳ مهاجرت قبایل کرد در زمان شاه‌عباس به شمال شرقی ← یاغی‌گری این قبایل ۴ مهاجرت سیستانی‌ها به گرگان ← خشکسالی و دستیابی به منابع طبیعی

۹۲۱. مفهوم «پراکندگی فضایی پدیده‌ها» با ترتیب کدام یک از سؤالات اساسی در «پرسش‌های جغرافیایی» مطابقت دارد؟

- ۱ چرا و کجا ۲ کجا و چرا ۳ چگونه و کجا ۴ کجا و چگونه (سراسری ۹۷)

۹۲۲. کدام دشت با دلیل شکل‌گیری آن مطابقت دارد؟

- ۱ ماهی‌دشت ← فرسایش بادی ۲ دشت کاکان ← چین‌خوردگی زمین ۳ دشت ارژن ← فرسایش بادی ۴ دشت لوت ← انحلال مواد آهکی

۹۲۳. در کدام شهر حوضه آبریز فلات مرکزی، کانون دائمی وجود دارد؟

- ۱ زنجان ۲ یزد ۳ کرمان ۴ سنندج

۹۲۴. کدام مورد، ویژگی‌های یک روستا را در مقایسه با شهر، به درستی بیان می‌کند؟

- ۱ فضاهای صنعتی فشرده‌تر - تعاون و همکاری بیشتر - چشم‌اندازهای طبیعی بیشتر ۲ وابستگی به فعالیت‌های اولیه - تعاون و همکاری بیشتر - فضاهای صنعتی گسترده‌تر ۳ نوگرایی و تغییرات اجتماعی شدیدتر - کاربری اراضی متنوع‌تر - خدمات و تسهیلات کمتر ۴ وابستگی به فعالیت‌های اقتصادی نوع اول - تغییرات اجتماعی کمتر - فضاهای باز اطراف بیشتر

۹۲۵. وجود «بقایای یک شهر تاریخی»، «بازارهای بزرگ و متنوع» و «بیمه و گمرک» در شهرها به ترتیب، با کدام یک از نقش‌های زیر مطابقت دارد؟

- ۱ تاریخی، بازرگانی و بندری ۲ دانشگاهی، بازرگانی و بندری ۳ تاریخی، معدنی و بازرگانی ۴ دانشگاهی، معدنی و بازرگانی (سراسری ۹۷)

۹۲۶. تصویر روبه‌رو با کدام یک از موارد زیر ارتباط دارد؟

- ۱ پاک‌سازی آلودگی نفتی از سطح دریاها ۲ ساخت جزایر مصنوعی با استفاده از خلیج فارس ۳ صید صنعتی خلیج فارس ۴ بسترسازی برای احداث جزایر مرجانی

۹۲۷. بر اساس روش مطالعه در علم جغرافیا، کدام مورد با «عملکرد جغرافی‌دانان» مطابقت دارد؟

- ۱ اقلیم‌شناسان، اصول و قوانین حاکم بر جو و تغییرات دما و بارش را بررسی می‌کنند. ۲ جغرافی‌دانان اقتصادی، روند تولید، توزیع و مصرف کالاها و خدمات در یک شهر را بررسی می‌کنند. ۳ جغرافی‌دانان روستایی، ویژگی گیاهان یک روستا را از نظر ساختمان و چگونگی رشد، بررسی می‌کنند. ۴ جغرافی‌دانان زیستی، پراکندگی جنگل‌های شمال ایران را در ارتباط با منابع آب آن منطقه بررسی می‌کنند.

۹۲۸. کدام گزینه به بیابان سرد اشاره دارد؟

- ۱ گبی ۲ آناکاما ۳ نامیب ۴ ساهارا

۹۲۹. کدام کشور هم از مصرف‌کننده‌های مهم گندم و هم صادرکننده آن است؟

- ۱ چین ۲ هند ۳ آلمان ۴ استرالیا

۹۳۰. کدام کشور از نظر اقتصادی قدرت بیشتری دارد؟

- ۱ ژاپن ۲ چین ۳ کره جنوبی ۴ سنگاپور